

วารสาร SPU

ศรัปทุม ปริทัศน์

ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ISSN 1513 - 7287

SRIPATUM REVIEW

SRIPATUM REVIEW
OF HUMANITIES
AND SOCIAL SCIENCES

S
P
U

ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

Vol. 22 No. 2 July - December 2022

วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ SRIPATUM REVIEW OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นวารสารทางวิชาการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการแก่บุคคลทั่วไป ทั้งแวดวงวิชาการและสังคม ส่งเสริม และกระตุ้นให้เกิดการวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยสาขาของบทความที่รับตีพิมพ์ ประกอบด้วย (1) General Arts and Humanities (2) General Business, Management and Accounting และ (3) General Social Sciences โดยจัดพิมพ์เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับในเดือนมกราคม-มิถุนายน และกรกฎาคม-ธันวาคม โดยจัดส่งให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) หน่วยงานและสถาบันการศึกษาต่างๆ

กองบรรณาธิการวารสารศรีปทุมปริทัศน์ มีความยินดีรับบทความวิจัย (Research article) บทความทางวิชาการ (Academic article) บทความปริทัศน์ (Review article) และบทวิจารณ์หนังสือ (Book review) ที่ยังไม่เคยเผยแพร่ในวารสารฉบับอื่นมาก่อน ผู้สนใจสามารถดูรายละเอียดได้ที่ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/spurhs>

กองบรรณาธิการ วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

2410/2 ถนนพหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ : 0-2579-1111 ต่อ 1331, 1155

โทรสาร : 0-2579-1111 ต่อ 2187

Email : research@spu.ac.th

- กองบรรณาธิการสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาและตัดสินใจตีพิมพ์บทความในวารสาร
- บทความทุกเรื่องจะได้รับการตรวจสอบทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ข้อความและเนื้อหาในบทความที่ตีพิมพ์เป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว มิใช่ความคิดเห็นและความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยศรีปทุม
- การคัดลอกอ้างอิงต้องดำเนินการตามการปฏิบัติในหมู่นักวิชาการโดยทั่วไป และสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บทบรรณาธิการ

วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (Sripatum Review of Humanities and Social Sciences) เป็นวารสารระดับชาติที่ออกปีละ 2 ฉบับ สำหรับฉบับนี้เป็นปีที่ 22 ฉบับที่ 2 ประจำเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2565 ซึ่งปัจจุบันอยู่ในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre: TCI) กลุ่มที่ 1 โดยวารสารศรีปทุมปริทัศน์ เกิดมาจากปณิธานของมหาวิทยาลัยศรีปทุม คือ “ปัญญา เชี่ยวชาญ เบิกบาน คุณธรรม” และปรัชญาที่ว่า “การศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ” โดยมุ่งหวังว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นแหล่งข้อมูลทางการวิจัยและทางวิชาการระดับชาติทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำหรับคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ ตลอดจนนิสิตและนักศึกษาในระดับปริญญาเอก

วารสารศรีปทุมปริทัศน์ฉบับนี้ ยังคงเข้มข้นไปด้วยเนื้อหาสาระทางวิชาการ กองบรรณาธิการได้ให้ความสำคัญในการพิจารณาและคัดเลือกบทความที่มีคุณภาพ มาลงตีพิมพ์ โดยทุกบทความได้ผ่านการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ตรงสาขาเพื่อตรวจสอบคุณภาพของบทความก่อนลงตีพิมพ์ โดยผู้ประเมินไม่ทราบชื่อผู้แต่งและผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้ประเมินบทความ (Double-blind peer review) สำหรับวารสารฉบับนี้ ประกอบด้วย บทความวิจัยจำนวน 10 เรื่อง เช่น “การพัฒนาสมรรถนะของผู้ประเมินภายนอกในศตวรรษที่ 21 ที่สนับสนุนต่อประสิทธิภาพการประเมินด้านการอาชีวศึกษาในประเทศไทย” “การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบร่วมมือกันในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า: กรณีศึกษา ชุมชนบ้านร่องกล้า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก” “ทฤษฎีอิทธิพลไทรอาดิก : โมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตีแผ่แอลกอฮอล์ของพนักงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในประเทศไทย” เป็นต้น

กองบรรณาธิการวารสารศรีปทุมปริทัศน์ มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพสูงขึ้นจนถึงระดับนานาชาติในอนาคต ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกทุกท่านที่กรุณาเป็นผู้ประเมินบทความอย่างมีคุณภาพให้กับกองบรรณาธิการ และขอเชิญชวนคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นิสิตและนักศึกษาในระดับปริญญาเอก เสนอบทความเข้ารับการพิจารณาถ้อยแถลงตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะและอาจนำไปสู่การใช้ประโยชน์ต่อไป โดยท่านสามารถส่งบทความต้นฉบับได้ที่กองบรรณาธิการวารสารศรีปทุมปริทัศน์ (ดังรายละเอียดท้ายเล่ม) และหากท่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะประการใดที่จะนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการยินดีรับข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะนั้นด้วยความขอบคุณยิ่ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช)

บรรณาธิการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์แก่อาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป ทั้งแวดวงวิชาการและสังคมทั่วไป
2. เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ ทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยสาขาของบทความที่รับตีพิมพ์ ประกอบด้วย (1) General Arts and Humanities (2) General Business, Management and Accounting และ (3) General Social Sciences

เจ้าของ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยูระรัช

บรรณาธิการผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยูระรัช

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาษ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ เจียรกุล	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ วรรณนัจฉริยา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา วงศ์ภินันท์วัฒนา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยากร หวังมหาพร	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ชัยกิจอุราใจ	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
รองศาสตราจารย์ รุ่งฤดี แผลงสร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิติต อินทมาโน	มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ฝ่ายจัดการ และเลขานุการกองบรรณาธิการ

นางสาวอรกัญญา สุขแก้ว

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ จัดจำหน่าย และสมาชิก

นางสาวอรกัญญา สุขแก้ว

ฝ่ายศิลปกรรมและจัดทำรูปเล่ม

นางฉวีวรรณ สภาพ

นายสุรัตน์ชัย ชื่นตา

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

รองศาสตราจารย์สมทรง สิตลาเย็น

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ ประจำเดือน มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม

สถานที่จัดพิมพ์

บริษัท สยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด (มหาชน) โทร. 0 2508 8000

CONTENTS

SRIPATUM REVIEW OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

บทความวิจัย

- 07 การพัฒนาสมรรถนะของผู้ประเมินภายนอกในศตวรรษที่ 21 ที่สนับสนุนต่อ
ประสิทธิภาพการประเมินด้านการอาชีวศึกษาในประเทศไทย
: อัญมณี วัฒนรัตน์, บุญอนันต์ ทินัยทรัพย์
- 20 การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบร่วมมือกันในเขตอุทยานแห่งชาติ
ภูหินร่องกล้า:กรณีศึกษา ชุมชนบ้านร่องกล้า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
: ตริยากานต์ พรหมคำ, รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์, สุวานิดา บุญวรรณ,
นพรัตน์ รัตน์ประทุม
- 34 ทฤษฎีอิทธิพลไตรอวกาศ : โมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตีมูลค่าของ
ของพนักงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในประเทศไทย
: สุทธิญา มั่นคง, ธนชาติ เราประเสริฐ
- 46 อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้า
ในร้านสะดวกซื้อของผู้บริโภคเจนเนอเรชัน Y และ เจนเนอเรชัน Z เขตกรุงเทพมหานคร
: พัชราภา อินทพรต
- 61 การศึกษาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจากอาหารและโภชนาการของผู้สูงอายุ
ในกรุงเทพมหานคร
: ญาตา อ่อนอิน, ชลวิทย์ เจียรจิตต์, ชันนิกานต์ สุญสินภัย
- 75 ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงครอบครัว:
การวิเคราะห์องค์ประกอบและความสัมพันธ์
: วีรยา มีสวัสดิกุล, ศิริเพ็ญ ดาบเพชร
- 90 การวิเคราะห์ความคุ้มค่าและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการนวัตกรรม
เพื่อการจัดการห่วงโซ่คุณค่า ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม
: วิมลรัตน์ ศรีรัตนกุล, ปาริชาติ ขำเรือง, ปิยะดา คัมภีรานนท์, วีรกิจ อุซารสกุล
- 101 พฤติกรรมการเรียนและประสิทธิภาพการสอนออนไลน์ในยุคความปกติใหม่
: ยუნุช กุลาดี, จิมี ยืนนาน, นฤตม ทิมพ์ศรี, ยุวดี อยู่สบาย
- 115 Quality of Work Life Affecting Work Effectiveness Through Organizational
Commitment: A Case Study of Registered Nurse of Community Hospitals
Under Public Health Office in Thailand
: Chattawat Limsurapong, Laddaporn Kunkeaw, Worasit Wongadisai,
Passakorn Ongarj
- 129 การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอาหารไทยของชุมชน
ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรองชายฝั่งทะเลตะวันออก
: จิรานุช โสภา, พรณีย์ สวนเพลง, ธัญชนก บุญเจือ, จันทร์จนา ศิริพันธ์วัฒนา,
ธนพัฒน์ แสงรุ่งเรือง, พิรมาลย์ บุญธรรม, ธีรณัฐ ฉายศิริโชติ, บุษราคัม สีดาเหลือ

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ

Reviewers

- ศาสตราจารย์ ดร.จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์
ศาสตราจารย์ ดร.ดิ้น ประยูรพฤทธิ
ศาสตราจารย์ ดร.เทิดชาย ช่วยบำรุง
ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา
ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาษ
ศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ ลิ้มมณี
ศาสตราจารย์ ดร.อัมพร อารังลักษณ์
ศาสตราจารย์ นพ.วันชัย วัฒนศัพท์
ศาสตราจารย์ นวลจันทร์ ทศนชัยกุล
ศาสตราจารย์ พล.ต.ทันตแพทย์ รังษิต บุญแต่่ม
ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.จำเนียร จวงตระกูล
ศาสตราจารย์พิเศษ จ่านงค์ ทองประเสริฐ ราชบัณฑิต
รองศาสตราจารย์ ดร.กมลรัฐ อินทรทัศน์
รองศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังชนกานนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญามาน กาญจนาทวีกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญามาน อินทหว่าง
รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญิณีทิพย์ นิธิโรจน์ธนะ
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.ครรชิต ทะกอง
รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสดาว อินทรทัศน์
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตราภรณ์ สุทธิวรเศรษฐ์
รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ชันทอง
รองศาสตราจารย์ ดร.ชญาสิษฐ์ โคโนะ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนงกรณ์ กุณพลบุตร
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา จิตตฤทธะ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวิชิต เขียรชนะ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พิพัฒน์ดี
รองศาสตราจารย์ ดร.เชาว์ โรจนแสง
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม
รองศาสตราจารย์ ดร.ฐิติวดี ชัยวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.ไตรรัตน์ โภคพลาภรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ทองฟู ศิริวงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.เทพฤทธิ บัณฑิตวัฒนวงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.เทียน ทองแก้ว
รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา วสุศรี
รองศาสตราจารย์ ดร.ธาริณี พงษ์สุพัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ วิภาวิน
รองศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ บรรณรุจิ
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี พรหมมาพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประจิด หาวัตร
รองศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ เจียรกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ประจันปัจฉิม
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียานุช อภิบุญโยภาส
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยากร หวังมหาพร
รองศาสตราจารย์ ดร.พรสวรรค์ ศิริกัญจนภรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.พลพงศ์ สุขสว่าง
รองศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ์ แฉล้มวงษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงวงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี
รองศาสตราจารย์ ดร.รัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัศมี บุญดาว
รองศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา กิติวิภาต
รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี แสงประทีปทอง
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลย์ลดา วิวัฒน์พินชาติ
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์
รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีมัย วรธนะฉฉริยา
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
Far East University, South Korea
ราชบัณฑิตสถาน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มหาวิทยาลัยศิลปากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
มหาวิทยาลัยบูรพา
สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชนก ภาสกรจรัส
รองศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.สังวรณ์ จังตระโทก
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ อัญชลีนุกูล
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ เหมะประสิทธิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุบิน บุระรัช
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ บุญวิเศษ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิน เกษาคุปต์
รองศาสตราจารย์ ดร.สุภมาส อังคุโชติ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ ฉิมะสังคนันท์
รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ มุ่งวัฒนา
รองศาสตราจารย์ ดร.อมรา ตีระศรีวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.อรธมพ จินะวัฒน์
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศม์เดช วานิชชินชัย
รองศาสตราจารย์ พ.ต.อ.หญิง ดร.ทิพย์ฉิมพร เกษโกมล
รองศาสตราจารย์ จรินทร์ เทควานิช
รองศาสตราจารย์ จำเริญลักษณ์ ธนะวังน้อย
รองศาสตราจารย์ ไฉไล ศักดิ์วรพงศ์
รองศาสตราจารย์ ชารี มณีศรี
รองศาสตราจารย์ ชื่นจิตต์ แจ่งเจนกิจ
รองศาสตราจารย์ ธิศักดิ์ หมากผิน
รองศาสตราจารย์ นิตยา เงินประเสริฐศรี
รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีโพธิ์โรจน์
รองศาสตราจารย์ ประทุมวรรณ อุดมสุวรรณกุล
รองศาสตราจารย์ ปราชญา กล้าผจญ
รองศาสตราจารย์ รุ่งฤดี แผลงศร
รองศาสตราจารย์ วิรัช ธนศวร
รองศาสตราจารย์ ศิริชัย พงษ์วิชัย
รองศาสตราจารย์ สุธรรม พงษ์สำราญ
รองศาสตราจารย์ สุธี พลพงษ์
รองศาสตราจารย์ สุรางค์รัตน์ วศินารมณ
รองศาสตราจารย์ อภิญญา เวชยชัย
รองศาสตราจารย์ อลิดา จันผิงพิ์พร
รองศาสตราจารย์ เอกธิดา เสริมทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพัชร์ กอประเสริฐ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมล จิราพงษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญยรัตน์ ศรีวิสุทธิกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยารัตน์ ธีระธนะชัยกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลชลี จงเจริญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลวรา สุวรรณพิมล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ โปณะทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรรัตน์ โทตระไวศยะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชพงศ์ ตังมณี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติเมธี หงษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ญาณัญญา ศิริภัทร์ธาดา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณคุณ ธรนินิตญาณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ ขำวิจิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภูมิ เปรี้ยวนิตย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภูมิ อัครไกวทวงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพรัตน์ พงศ์ธนาพานิช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนวรรณ แสงสุวรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธินี มณีศรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธารทัศน์ โมกขมรรคกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภา แก้วศรีงาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษอรียีหมะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปนายุ ไชยรัตนานนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประณต บุญไชยอภิสิทธิ์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยมหิดล
วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ สิทธิจิรพัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พจนา พิษิตปัจจา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ เย็นจะบก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ สวัสดิสิงห์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ นันทแพศย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี กล่อมเมือง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐสภา แก่นแก้ว
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งภัสสรณ์ ศรีธาธนพัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรางคณา นิพัทธ์สุขกิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ไทยมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสวัตต์ สุตินญามณี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันทนี บางเสน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ลิ้มถาวรานันต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ลิ้มสมบุญชัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร บัวทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร วชิรปัญญาพงศ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ พวงแสงสุข
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบุญรณ์ สาระพัทธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัทตรา สุทธิสุภา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ เข้มทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสภณ เจริญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยพันธ์ สุนทรพิพิธ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุพงศ์ อวีรุทธา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิภา ปรัชญพฤทธิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา ตีระศรีวัฒน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครเดช ไชยเพิ่ม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.ต.ดร.ธวิษ สุตสาคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เขียง เกาซิด
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฌาณัญญ์ธัญ วงศ์บ้านดู่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฌนภณ สมหวัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธรรมศักดิ์ เอื้อรักสกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิชัย บุญวาศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาคร สมเสริญ
ดร.กฤษ เอี่ยมฐานนท์
ดร.เกวณีน ศิลพิพัฒน์
ดร.คณพล จันทร์หอม
ดร.คมศร วงษ์รักษา
ดร.จันทนา สุทธิจารี
ดร.จิตติมา กัตัญญ
ดร.โฉมยง โต๊ะทอง
ดร.ณัฐชานนท์ โคมุทพุดพิงค์
ดร.ทวิ จันทชัยชนะ
ดร.ธงชัย จิระดิษฐ์
ดร.นันทนา นันทวโรภาส
ดร.นันทวุฒิ สือมรสรี
ดร.นาวัน มีนะกรรม
ดร.นิถุมน รัตนะรัต
ดร.ปฏิพัทธ์ ต้นมิ่ง
ดร.พีร วงศ์อุปราช
ดร.มณฑิชา เครือสุวรรณ
ดร.มรกต ไมยเออร์
ดร.วรพงษ์ ลีวัฒนกิจ
ดร.วิจิตรบุษบา มารมย์
ดร.วิชชุกร ทองหล่อ
ดร.วิโรจน์ วาทินพงศ์พันธ์
ดร.ศุภกร ปุญญฤทธิ
ดร.สุทิน ลีปิยะชาติ
ดร.สุรีย์ฉาย พลวัน
ดร.อมรวิชัย นาครทรรพ
ดร.อรนันท์ กลั่นทุประ
พลเอกเอกชัย ศรีวิลาศ

มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยรังสิต
มหาวิทยาลัยศิลปากร
สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสยาม
บริษัท การบินไทย จำกัด
มหาวิทยาลัยเกริก
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สถาบันพระปกเกล้า

การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบร่วมมือกันในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่อง กล้า: กรณีศึกษา ชุมชนบ้านร่องกล้า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ตรียากานต์ พรหมคำ^{1*}, รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์², สุานิดา บุญวรวงษ์³, นพรัตน์ รัตนประทุม⁴

¹สาขาพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{2, 3, 4} ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Received: 29 May 2022

Revised: 8 September 2022

Accepted: 29 September 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอผลการศึกษาด้านการจัดการแบบร่วมมือกันในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า กรณีศึกษา ชุมชนบ้านร่องกล้า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แนวทางการสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 43 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มประชาชนในพื้นที่ 9 คน (2) กลุ่มนักท่องเที่ยว 15 คน (3) กลุ่มคณะกรรมการชมรมท่องเที่ยวบ้านร่องกล้า 7 คน (4) กลุ่มภาครัฐ 6 คน และ (5) กลุ่มภาคเอกชน 6 คน ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีการสามเส้า และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า ชุมชนบ้านร่องกล้ามีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนภายใต้แนวคิดการจัดการแบบร่วมมือกันใน 3 มิติ คือ (1) การแบ่งสรรปันส่วนอำนาจระหว่างอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้ากับชุมชน โดยอุทยานฯ ให้อำนาจในการออกกฎระเบียบแก่คณะกรรมการชมรมท่องเที่ยวบ้านร่องกล้าเพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของชุมชน (2) การแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบ พบว่าชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับอุทยานฯ ในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และ (3) การแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์ ระหว่างอุทยานฯ กับชุมชนในลักษณะของการส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้เสริมจากการจัดคิวรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวขึ้นภูมิล้อมร่วมกัน ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบร่วมมือกันในชุมชนบ้านร่องกล้า ชุมชนควรเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการติดต่อสื่อสารและนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวโดยชุมชน การจัดการแบบร่วมมือกัน ชุมชนบ้านร่องกล้า

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: treeyakarn1985@gmail.com

Tourism Resource Management of Community-Based Tourism Based on Collaborative Management Concept in Phu Hin Rong Kla National Park: A case study of Ban Rong Kla community, Nakhon Thai District, Phitsanulok Province

Treeyakarn Phromkham^{1,*}, Rudklaw Pampasit²,
Thanida Boonwanno³, Nopparat Rattanaprathum⁴

¹ Bachelor of Arts Program in Social Development,
Faculty of Social Sciences, Naresuan University

^{2, 3, 4} The Department of Sociology and Anthropology,
Faculty of Social Sciences, Naresuan University

Received: 29 May 2022

Revised: 8 September 2022

Accepted: 29 September 2022

Abstract

The objectives of this research were to present the results of the study about the collaborative management in the resource tourism of Ban Rong Kla community in Phu Hin Rong Kla National Park, Nakhon Thai District, Phitsanulok Province. This study was a qualitative research methodology and using interview guidelines as a tool to collect data from key informant group of 43 key informants were selected by purposive sampling. They were divided into four groups as follows: (1) nine people in the community, (2) fifteen tourists, (3) seven committees of Ban Rong Kla community-based tourism, (4) six people from the government sector, and (5) six people from the private sector. Triangulation was used to ensure the credibility of the results. The qualitative data was analyzed with content analysis. The research results were found that Ban Rong Kla community has managed community-based tourism based on the collaborative management concept in 3 dimensions; (1) there is a power-sharing between Phu Hin Rong Kla National Park and the community by giving CBT committees the power to issue regulations in order to take an advantage of resources in the community, (2) in term of responsibility sharing, it was found that the community has participated with Phu Hin Rong Kla National Park to rehabilitate natural resources for sustainable benefit, and (3) sharing a benefit between the National Park and the community by encouraging the community to earn extra income from arranging a queue for tourist transport service to Phu Lom Lo together. Therefore, to increase the capacity of community-based tourism management in Ban Nong Kla community, the community should learn how to use digital technology for communication and apply it in community-based tourism management.

Keywords: Community-Based Tourism, Collaborative Management, Ban Rong Kla Community

---

* Corresponding Author; E-mail: treeyakarn1985@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยบริหารจัดการการท่องเที่ยวภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) (Office of the Secretary of the National Strategy Board, 2018) โดยมีวิสัยทัศน์ว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน” ซึ่งมีการตั้งเป้าหมายการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปยังเมืองรองให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องช่วงปี 2561 ถึงปี 2580 (ร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 40) ส่วนแนวทางการขับเคลื่อนในระดับกรมการท่องเที่ยว ในยุทธศาสตร์ที่ 2 ได้เน้นเรื่องการท่องเที่ยวแบบองค์รวม มีการบูรณาการและส่งเสริมความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้และสารสนเทศด้านการท่องเที่ยวบนพื้นฐานความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ในกลยุทธ์ที่ 3 ได้มีการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้วยการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism) เพื่อให้เกิดเครือข่ายประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ (Department of Tourism, 2018) อุทยานแห่งชาติก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ได้นำกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมาเป็นแนวทางการทำงานร่วมกับชุมชนรอบข้าง

แนวคิดการจัดการแบบร่วมมือกัน (Collaborative management concept) เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่ช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์การจัดการในหลายระดับและหลายมิติ ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเข้าร่วมในการดำเนินงานของชุมชนท้องถิ่นและในระดับชาติร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับชุมชน (Berkes, George and Preston, 1991; The World Bank, 1999) ซึ่งหลักการสำคัญของการจัดการแบบร่วมมือกัน (Co-management) Antonieta and Bolanos (2014) คือ (1) ต้องมีการแบ่งสรรปันส่วนอำนาจ (2) ต้องมีการแบ่งสรรปันส่วนรับผิดชอบ และ (3) ต้องมีการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์ นอกจากนี้ แนวคิดการจัดการร่วมยังถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการทรัพยากรของชุมชนในหลากหลายบริบทและประสบความสำเร็จ เช่น การจัดการด้านการประมง จากการศึกษาของ Jentoft, McCay and Wilson (1998) การจัดการป่าชุมชน จากการศึกษาของ Thavornvatanayong, Kutintara and Sunthornhao (2017) และการจัดการด้านการพัฒนาเมือง จากการศึกษาของ Nelson and Agrawal (2008) เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเกิดสมมติฐานว่าแนวคิดนี้จะสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาบริบทของการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้จึงได้เลือกนำกรอบแนวคิดการจัดการแบบร่วมมือกันมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ภูมิศึกษา ชุมชนบ้านร่องกล้า เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การจัดการแบบร่วมมือกันในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนระหว่างภาครัฐกับชุมชนและภาคีเครือข่ายต่างๆ

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism: CBT) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวอีกประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยม และรัฐได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุน การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน โดยการบริหารจัดการด้วยชุมชน เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ของคนในชุมชนและผู้มาเยือน โดยใช้ชุมชนเป็นฐานของการท่องเที่ยว (UK Essays, 2018; Hall and Richards, 2000; Pojjana, 2004)

ชุมชนบ้านร่องกล้า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ในอดีตเคยเป็นพื้นที่สู้รบระหว่างรัฐบาลกับพรรคคอมมิวนิสต์ ส่งผลทำให้การใช้พื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมท่องเที่ยวมีความแตกต่างของกฎระเบียบการบังคับใช้ที่แตกต่างแตกต่างจากที่อื่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Panyavuttrakul

(2019) พบว่า ช่วงปี 2510 แต่เดิมชุมชนบ้านร่องกล้าเป็นพื้นที่สู้รบระหว่างรัฐบาลไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์ รัฐจึงใช้แผนยุทธการในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 หรือคำสั่งที่ 66/(25)23 ทำให้ชาวบ้านและมวลชนของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าม้งได้กลับใจและเข้ามาปรับตัวกับทางการ ในขณะนั้นทางกองทัพภาคที่ 3 ได้ยึดคืน โดยให้กรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขาเป็นหมู่บ้านเพื่อเชื่อมรอยต่อ 3 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และเลย (Phitsanulok Hotnews, 2018)

จุดเริ่มต้นของการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านร่องกล้ามาจากแนวคิดการอนุรักษ์พลิกฟื้นผืนป่าและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของการบุกรุกพื้นที่ป่าของชุมชนของหัวหน้าอุทยานฯ โดยมอบต้นกล้านางพญาเสือโคร่งให้คนในชุมชนช่วยกันปลูกพร้อมกับการปลูกพืชผักไปพร้อมกันจนกระทั่งดอกนางพญาเสือโคร่งบานทั้งภูเขากลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จนเกิดเป็นเทศกาล “ซากุระเมืองไทยบานที่ภูมโล” ในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี ส่งผลทำให้คนในชุมชนบ้านร่องกล้าเริ่มหันมาประกอบอาชีพเสริมด้านการท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น เกิดกลุ่มโฮมสเตย์หรือรีสอร์ท กลุ่มขับรถบริการนักท่องเที่ยวขึ้นภูมโล กลุ่มค้าขายพืช ผัก ผลไม้ เป็นต้น เมื่อหมดเทศกาลท่องเที่ยวภูมโล คนในชุมชนก็กลับมาทำเกษตรกรรมตามเดิม (Pampasit, 2019)

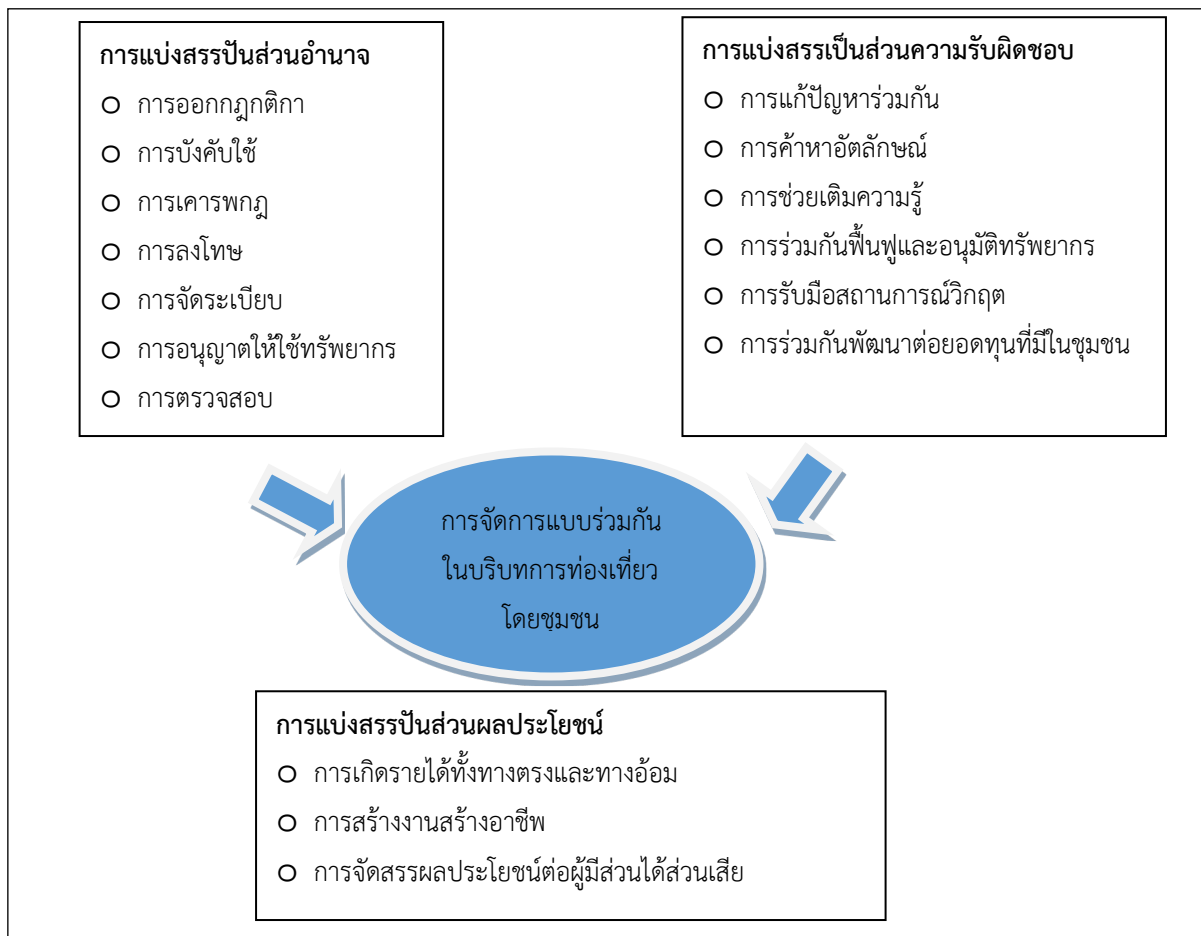
อย่างไรก็ตาม ถึงแม้การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้าจะสร้างประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจภายในชุมชน แต่ในทางกลับกันก็ได้สร้างผลกระทบทางลบให้กับชุมชนบ้านร่องกล้าด้วย เช่น ปัญหาการถูกตีกาที่ชุมชนกำหนดขึ้นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนยังไม่สามารถใช้บทลงโทษต่อผู้กระทำผิดได้อย่างเด็ดขาด และปัญหาการขาดความร่วมมือในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น ประกอบกับในปัจจุบันการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้านอกจากต้องเผชิญกับปัญหาข้างต้นซึ่งเป็นปัญหาภายในชุมชนแล้ว ยังต้องประสบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือที่เรียกว่า โควิด-19 (COVID-19 ย่อมาจาก Coronavirus Disease 2019) ส่งผลทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้าขาดรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว จากปัญหาภายในชุมชนและปัญหานอกชุมชนดังที่กล่าวมาแล้วเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน หากชุมชนได้รับความร่วมมือในการจัดการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชน จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนได้ เป็นต้น ดังนั้นประเด็นการจัดการแบบร่วมมือกันในการบริหารการท่องเที่ยวโดยชุมชน จึงเป็นประเด็นที่สำคัญ บทความวิจัยนี้ จึงเป็นหนึ่งในบทความที่พยายามจะนำแนวคิดการจัดการแบบร่วมมือกันมาใช้อธิบายปรากฏการณ์การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเพื่อการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่อุทยานฯ โดยคาดว่า ผลการศึกษาจะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาต่อยอดความรู้ทางวิชาการในศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม ในมิติการจัดการแบบร่วมมือกันระหว่างชุมชนกับภาครัฐในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันให้เกิดความยั่งยืน จึงนำไปสู่คำถามในการวิจัยว่าชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตอำนาจรัฐจะมีการร่วมมือกันในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบร่วมมือกันในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า: กรณีศึกษา ชุมชนบ้านร่องกล้า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก และเพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบร่วมมือกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการจัดการแบบร่วมมือกัน (Collaborative Management) ในการศึกษาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชน สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการศึกษา

แนวคิดการจัดการแบบร่วมมือกัน เป็นอีกแนวคิดหนึ่งซึ่งช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์การจัดการใน หลายระดับ และหลายมิติ โดยเฉพาะในด้านการแบ่งสรรปันส่วนอำนาจ การแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบ และการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์ ระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมชนท้องถิ่นและในระดับชาติ ร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับชุมชนท้องถิ่น รวมถึง ระบบการดูแลในฐานะผู้ควบคุมกับท้องถิ่น การตัดสินใจ และการรับผิดชอบต่อแต่ละความคิด การรวมกัน และการแก้ไขจุดอ่อนแต่ละจุดร่วมกัน โดยทุกฝ่ายที่เข้ามาบริหารจัดการ

ร่วมกันนี้ต้องมองเห็น “ผลประโยชน์” ร่วมกัน จากกรอบแนวคิดในการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์การจัดการแบบร่วมมือกันในบริบทการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและมองอย่างรอบด้านเพื่อสร้างความเข้าใจอย่างเป็นองค์รวม (Holistic) การวิเคราะห์การจัดการแบบร่วมมือกันในบริบทของการท่องเที่ยวโดยชุมชน ใช้หน่วยการวิเคราะห์ระดับชุมชน คือ ชุมชนบ้านร่องกล้า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 43 คน มาจาก (1) กลุ่มประชาชนในพื้นที่ 9 คน ได้แก่ แม่ค้าในชุมชน พ่อค้าในชุมชน เกษตรกรในชุมชน เจ้าของที่พักโฮมสเตย์ คนขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวขึ้นภูมิล้อ ผู้สูงอายุ และเด็กนักเรียนในชุมชน (2) กลุ่มนักท่องเที่ยว 15 คน ได้แก่ นักศึกษาดูงาน นักท่องเที่ยวในเขตจังหวัดพิษณุโลก นักท่องเที่ยวภายนอกเขตจังหวัดพิษณุโลก นักท่องเที่ยวรายเก่า และนักท่องเที่ยวรายใหม่ (3) กลุ่มคณะกรรมการชมรมท่องเที่ยวบ้านร่องกล้า 7 คน ได้แก่ ประธานชมรม และ สมาชิกในชมรม (4) กลุ่มภาครัฐ 6 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานฯ นักวิชาการ นักวิจัย องค์การบริหารส่วนตำบลเนินเพิ่ม สถาบันการศึกษา โรงพยาบาลตำบล สำนักงานขนส่ง ที่ว่าการอำเภอนครไทย สำนักงานเกษตรจังหวัด และศูนย์พัฒนาราชภูมบนพื้นที่สูงและ (5) กลุ่มภาคเอกชน 6 คน ได้แก่ เจ้าของรีสอร์ตในชุมชน ผู้ก่อตั้งตลาดนัดเด็กดอย ผู้ให้ทุนสนับสนุน บริษัทนำเที่ยว นักประชาสัมพันธ์อิสระ นักถ่ายภาพอิสระ เจ้าของเพจท่องเที่ยว และดารานักแสดง โดยทั้ง 5 กลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้าทั้งสิ้น และผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจงโดยยึดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาเป็นหลัก (Purposive sampling) (Maxwell, 1996)

เครื่องมือวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ตัวผู้วิจัย แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสังเกต และแนวทางการสัมภาษณ์ โดยมีการออกแบบจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการ ดังนี้ คือ (1) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) (2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และ (3) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะปฏิบัติการหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยนเรศวรทุกประการ และทำการตรวจสอบข้อมูลด้วยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยทำการสัมภาษณ์จากหลายกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน บ้านร่องกล้า

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้มีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ การจัดระเบียบข้อมูล (Data Organizing) การแสดงข้อมูล (Data Display) และการหาข้อสรุป (Conclusion) (Miles and Huberman, 1994) ตลอดจนนำเสนอข้อมูลตามกรอบ

แนวคิดการวิจัย โดยผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษายึดตามวัตถุประสงค์การวิจัยเป็นหลัก ชื่อผู้ให้ข้อมูลที่นำเสนอในบทความวิจัยนี้จึงเป็นชื่อสมมติ (นามแฝง) ทั้งสิ้น

ผลการวิจัย

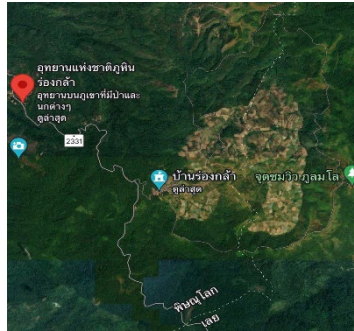
การศึกษาการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบร่วมมือกันในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการศึกษออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) จุดเริ่มต้นของความร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า (2) การจัดการแบบร่วมมือกันในบริบทการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า และ (3) ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเนื้อหาแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังนี้

1. จุดเริ่มต้นของความร่วมมือในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า

จากการศึกษา พบว่า ในอดีตพื้นที่ชุมชนบ้านร่องกล้าเป็นพื้นที่สู้รบระหว่างรัฐบาลไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Panyavuttrakul (2019) พบว่า ช่วงปี 2510 แต่เดิมชุมชนบ้านร่องกล้าเป็นพื้นที่สู้รบระหว่างรัฐบาลไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์ รัฐจึงใช้แผนยุทธการในการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 66/2523 หรือคำสั่งที่ 66/(25)23 ทำให้ชาวบ้านและมวลชนของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเขาเผ่าม้งได้กลับใจและเข้ามาขอตัวกับทางการ ในขณะนั้นทางกองทัพภาคที่ 3 ได้ยึดคืน โดยให้กรมประชาสัมพันธ์จัดตั้งนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขาเป็นหมู่บ้านเพื่อเชื่อมรอยต่อ 3 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ และเลย (Phitsanulok Hotnews, 2018)

จากนั้นราวปี 2525 รัฐได้มีการพัฒนาพื้นที่ชุมชนบ้านร่องกล้าให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ แต่อำนาจในการควบคุมดูแลยังคงเป็นรัฐที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ เมื่อเข้าสู่ปี 2526-2527 รัฐได้มีการจัดตั้งชุมชนบ้านร่องกล้าขึ้น โดยมีนโยบายจัดสรรที่ดินทำกินให้กับประชาชน ซึ่งในระยษนี้รัฐยังคงเป็นผู้บริหารจัดการและดูแล แต่เริ่มมีแนวคิดที่เอื้อประโยชน์ให้คนในชุมชนเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานฯ ได้

การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า จัดว่าเป็นพื้นที่ที่มีความท้าทายเนื่องจากอยู่ในเขตอำนาจรัฐ กล่าวคือ ชุมชนบ้านร่องกล้าเป็นพื้นที่ที่มีการสร้างบ้านเรือนที่อยู่ของชาวบ้าน มาก่อนที่ทางอุทยานฯ ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม101 ตอนที่ 96 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2527 ให้เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 48 ของประเทศ ปัจจุบันชุมชนบ้านร่องกล้าเป็นพื้นที่ที่ทางอุทยานฯ อนุญาตให้ใช้พื้นที่ตามพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ในมาตรา 22 โดยให้ยึดระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2563 (Laws related to the Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation B.E. 2563, 2020) เป็นแนวปฏิบัติของการใช้พื้นที่ ซึ่งสามารถแสดงอาณาเขตได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ภาพถ่ายดาวเทียมขอบเขตของพื้นที่ในการศึกษา
ที่มา: ดัดแปลงจาก www.googlemaps.com

เมื่อมีการอนุญาตให้คนในชุมชนใช้พื้นที่เพื่อใช้เป็นประโยชน์ทางการเกษตรหรือใช้ประโยชน์อย่างอื่นตามคำสั่งคณะรัฐมนตรีในขณะนั้นที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงทำให้พื้นที่บ้านร่องกล้ามีความแตกต่างจากที่อื่น ทั้งนี้ในส่วนของการจัดการใช้พื้นที่ดังกล่าวเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ในฐานะผู้รักษาปกป้องผืนป่าจึงมีแนวคิดที่อยากจะอนุรักษ์เป็นสำคัญ ในขณะที่คนในชุมชนก็อยากจะใช้ทรัพยากรอย่างเต็มที่ในฐานะเจ้าของพื้นที่ที่อยู่มานาน จึงส่งผลให้เกิดความขัดแย้งในเรื่องของการใช้พื้นที่ในเขตอุทยานฯ ระหว่างชุมชนกับรัฐ รัฐจึงมีแนวคิดที่จะทำให้ชุมชนกับรัฐอยู่ร่วมกันได้ จึงนำชุมชนเข้ามาร่วมอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ป่าร่วมกันโดยส่งเสริมให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ร่วมกันว่าพวกเขาจะได้ประโยชน์อะไร ด้วยการปลูกต้นนางพญาเสือโคร่งร่วมกับชุมชนเป็นจุดร่วมหลัก ส่งผลให้เกิดกิจกรรมการร่วมกันจัดกิจกรรมรับ-ส่งนักท่องเที่ยวขึ้นกุหลาบโลกเพื่อชมทุ่งดอกนางพญาเสือโคร่ง

ต่อมาในปี 2550 ได้มีนักวิชาการมาช่วยให้คำแนะนำในการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากพื้นที่ด้วยพลังจากคนในชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ Pampasit (2019) พบว่าช่วงปี 2550-2556 รัฐเริ่มวางแผนกระจายนักท่องเที่ยวให้เข้าไปท่องเที่ยวที่ชุมชนบ้านร่องกล้า เพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีแนวคิดให้ชุมชนมีส่วนร่วมกันอนุรักษ์ฟื้นฟูผืนป่าช่วยรัฐ ประกอบในช่วงนี้ผู้นำชุมชนบ้านร่องกล้าได้รับคำแนะนำจากนักวิชาการหรือนักวิจัยจากสถาบันการศึกษาในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้วย ซึ่งในระยะนี้รัฐและชุมชนเริ่มมีการบริหารจัดการในลักษณะร่วมมือกัน โดยผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูผืนป่าด้วยการปลูก “ต้นนางพญาเสือโคร่ง” หรือ “ซากุระเมืองไทย” บนพื้นที่กว่า 1,200 ไร่ ซึ่งถือว่าเป็นทุ่งนางพญาเสือโคร่งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย รูปแบบการท่องเที่ยวของชุมชนบ้านร่องกล้ายังคงเป็นเพียงการท่องเที่ยวชุมชน (Community Tourism: CT) เท่านั้น เพราะการบริหารจัดการส่วนใหญ่ชุมชนยังไม่ได้เป็นผู้บริหารจัดการ เป็นสำคัญ

จนกระทั่ง ปี 2557-ปัจจุบัน จากการทบทวนวรรณกรรมและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามของผู้วิจัย พบว่าชุมชนบ้านร่องกล้าเกิดรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism: CBT) ขึ้นอย่างชัดเจน เนื่องจากรัฐเริ่มให้อำนาจแก่ชุมชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น เช่น ให้ชุมชนสามารถออกกฎระเบียบของชุมชนเพื่อให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม เป็นต้น นอกจากนี้ชุมชนยังมีการร่วมมือกับรัฐในการช่วยกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีในชุมชน อันนำมาซึ่งผลประโยชน์ที่เกิดกับรัฐและชุมชนร่วมกัน สามารถแสดงเส้นทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงเส้นทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า

ปี	เส้นทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า
พ.ศ. 2510	- ชุมชนบ้านร่องกล้าเป็นพื้นที่สู้รบระหว่างรัฐบาลกับพรรคคอมมิวนิสต์
พ.ศ. 2525	- เกิดการพัฒนาพื้นที่ชุมชนบ้านร่องกล้าให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ - รัฐเป็นผู้บริหารจัดการและดูแลโดยใช้อำนาจในการจัดการพื้นที่แบบเบ็ดเสร็จ
พ.ศ. 2526-2527	- รัฐมีการจัดตั้งชุมชนบ้านร่องกล้าขึ้น โดยจัดสรรที่ดินทำกินให้ประชาชน - รัฐได้ประกาศพื้นที่อุทยานฯ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ - รัฐเป็นผู้บริหารจัดการและดูแล โดยใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จ แต่เริ่มมีแนวคิดที่ให้ชุมชนเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของรัฐได้
พ.ศ. 2550-2556	- รัฐเริ่มวางแผนกระจายนักท่องเที่ยวเข้าไปยังชุมชนบ้านร่องกล้า - ผู้นำชุมชนได้รับคำแนะนำจากนักวิชาการและนักวิจัยจากสถาบันการศึกษาในการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชน - รัฐและชุมชนเริ่มมีการบริหารจัดการในลักษณะร่วมมือกัน โดยผ่านกิจกรรมการฟื้นฟูผืนป่าด้วยการปลูกต้นนางพญาเสือโคร่ง หรือ “ซากุระเมืองไทย” บนพื้นที่กว่า 1,200 ไร่ (ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย) - รูปแบบการท่องเที่ยวเป็นเพียงการท่องเที่ยวชุมชน (Community Tourism)
พ.ศ. 2557-ปัจจุบัน	- เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) - รัฐยังคงเป็นผู้ดูแลโดยภาพรวม - ชุมชนมีอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว - เกิดรูปแบบการจัดการแบบร่วมมือกันในบริบทการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT + Co-Management)

ที่มา: จากการศึกษา

2. การจัดการแบบร่วมมือกันในบริบทการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า

การจัดการแบบร่วมมือกันในบริบทการท่องเที่ยวโดยชุมชนในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ในระยะเริ่มต้นระดับความเข้มข้นของการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการจัดการเกิดจากฝ่ายเจ้าหน้าที่อุทยานฯ เป็นสำคัญ เมื่อวิเคราะห์ผ่านแนวคิดการจัดการแบบร่วมมือกัน พบว่า

2.1 มิติของการแบ่งสรรปันส่วนอำนาจ: อาศัยอำนาจตามมาตรา 18 ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วนั้น สามารถเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าให้สิทธิในการออกกฎระเบียบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนแก่คณะกรรมการชมรมท่องเที่ยวชุมชนบ้านร่องกล้าโดยชุมชนสามารถกำหนดกฎระเบียบของชมรมท่องเที่ยวขึ้นเอง ซึ่งกฎระเบียบดังกล่าวถูกกำหนดขึ้นจากกลุ่มคณะกรรมการชมรมท่องเที่ยวบ้านร่องกล้า หากมีผู้ฝ่าฝืนกฎระเบียบดังกล่าว จะทำการตักเตือนก่อน

2.2 มิติของการแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบ: ที่เด่นชัดคือ การร่วมกันฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนระหว่างอุทยานแห่งชาติกับชุมชนหลังหมดเทศกาลท่องเที่ยว โดยฝ่ายอุทยานแห่งชาติก็ร่วมฟื้นฟูในฐานะผู้รับผิดชอบดูแลพื้นที่ตามกรอบหน้าที่ที่ระบุไว้ในประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช พ.ศ. 2563

นอกจากนี้ยังพบว่า การแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบระหว่างกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้า เช่น สถาบันการศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบในด้านการส่งเสริมความรู้ให้กับชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

2.3 มิติของการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์: การร่วมกันในการบริหารจัดการกิจกรรมรับ-ส่งนักท่องเที่ยวขึ้นภูมิลอเพื่อชมทุ่งนางพญาเสือโคร่งระหว่างอุทยานแห่งชาติและชุมชน ก่อให้เกิดรายได้ทั้งฝ่ายอุทยานแห่งชาติและคนในชุมชน โดยการจัดกิจกรรมรับส่งนักท่องเที่ยวขึ้นภูมิลอ มีการแบ่งรายได้จากการวิ่งรถรับส่งนักท่องเที่ยวในแต่ละครั้งให้ทางอุทยาน 30% และให้ผู้ขับขี่รับส่ง 70% ทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมรับส่งนักท่องเที่ยวจะดำเนินการในช่วงเดือนธันวาคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์เท่านั้น (ซึ่งเป็นช่วงที่ดอกนางพญาเสือโคร่งบาน) รวมถึงผลประโยชน์อื่น เช่น การได้รับองค์ความรู้ใหม่ในกระบวนการพัฒนาชุมชนร่วมกัน ดังนั้นผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการจัดการแบบร่วมมือกันในบริบทของชุมชนบ้านร่องกล้า สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินการจัดการแบบร่วมมือกันในบริบทของชุมชนบ้านร่องกล้า

อดีต	ปัจจุบัน
<p>มิติการแบ่งสรรปันส่วนอำนาจ (Power)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐเป็นผู้ออกกฎกติกาและใช้กฎกติกาในการท่องเที่ยว 2. รัฐจะเป็นผู้ลงโทษปรับนักท่องเที่ยวในกรณีที่ทำผิดกติกา 	<p>มิติการแบ่งสรรปันส่วนอำนาจ (Power)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชุมชนสามารถออกกฎกติกาและใช้กฎกติกาการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้เอง 2. ชุมชนมีสิทธิ์ลงโทษปรับนักท่องเที่ยวในกรณีนักท่องเที่ยวทำผิดกติกาของชุมชนได้
<p>มิติการแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบ (Responsibility)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐเป็นผู้อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ 2. รัฐเป็นผู้ริเริ่มแนวทางการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมวัฒนธรรมในชุมชน 	<p>มิติการแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบ (Responsibility)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐและชุมชน ร่วมกันอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ 2. รัฐ ชุมชน และสถาบันการศึกษา ช่วยกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู วัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์ และส่งเสริมให้ชุมชนเกิดรายได้จากการนำเอาวัฒนธรรมที่มีมาสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน
<p>มิติการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์ (Benefit)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชุมชนมีรายได้หลักจากการเกษตรอย่างเดียว 2. รัฐมีรายได้จากการเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าอุทยานฯ 3. นักวิชาการและนักวิจัยจากสถาบันการศึกษา ใช้พื้นที่ในชุมชนเพื่อการศึกษาหาองค์ความรู้ 	<p>มิติการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์ (Benefit)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชุมชนมีรายได้เสริมจากการดำเนินการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น รายได้เสริมจากการขับรถรับส่งนักท่องเที่ยวขึ้นภูมิลอเพื่อชมทุ่งดอกนางพญาเสือโคร่ง เป็นต้น 2. รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจัดกิจกรรมรับ-ส่งนักท่องเที่ยวขึ้นภูมิลอเพื่อชมทุ่งดอกนางพญาเสือโคร่งจากชุมชน 3. สถาบันการศึกษาและชุมชนร่วมกันสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้าและได้รับองค์ความรู้ใหม่จากการพัฒนาาร่วมกัน

ที่มา: จากการศึกษา

เมื่อวิเคราะห์แนวคิดการจัดการแบบร่วมมือกันในบริบทของการท่องเที่ยวโดยชุมชน พบว่า

1. ในมิติของการแบ่งสรรปันส่วนอำนาจ ระหว่างอุทยานากับชุมชน อธิบายได้ว่า ตามความในมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 โดยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71 ก ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562 ในการคุ้มครอง ดูแล รักษา และการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติให้จัดให้มีแผนการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติแต่ละแห่ง ซึ่งแผนการบริหารจัดการพื้นที่อุทยานฯ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยวิธีการดำเนินการ แนวทางการจัดการ และการกำกับดูแลการใช้พื้นที่ และให้มีการรับฟังความเห็นและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย ชุมชนที่เกี่ยวข้อง และประชาชนด้วย (National Park Act B.E. 2562, 2019)

จากมาตรา 18 ข้างต้น ถือได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้อุทยานฯสามารถให้อำนาจกับชุมชนในการออกกฎระเบียบในการควบคุมนักท่องเที่ยวที่เข้ามาได้ โดยมีการใช้กฎระเบียบที่คณะกรรมการชมรมท่องเที่ยวบ้านร่องกล้า กำหนดขึ้น เมื่อมีนักท่องเที่ยวฝ่าฝืนกฎการลงโทษเบื้องต้นจะกระทำโดยประธานชมรมหรือคณะกรรมการชมรมท่องเที่ยวบ้านร่องกล้าด้วยวิธีการตักเตือน ดังนั้น การแบ่งสรรปันส่วนอำนาจในบริบทการท่องเที่ยวโดยชุมชน พบว่า อุทยานฯ ให้อำนาจชุมชนบ้านร่องกล้าออกกฎระเบียบในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมในชุมชนได้เอง โดยยึดตามระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2563 (Laws related to the Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation B.E. 2563, 2020)

2. ในมิติของการแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบ พบว่า อุทยานฯ และชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมที่มีในชุมชนหลังหมดเทศกาลท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกันตั้งรับกับสถานการณ์วิกฤตจากภายนอก (สถานการณ์การแพร่ระบาดเชื้อไวรัส Covid-19) ซึ่งจากการดำเนินการดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของอุทยานฯ ที่จะต้องมีส่วนรับผิดชอบในการส่งเสริมให้ความรู้และพัฒนาชุมชนในเขตความดูแลในกรณีที่สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนบริหารจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติใช้บังคับให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นได้ โดยได้ระบุไว้ในราชกิจจานุเบกษา หน้า 45 เล่ม 138 ตอนที่พิเศษ 2 ง ลงวันที่ 4 มกราคม 2564 (Laws related to the Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation B.E. 2563, 2020)

ในขณะที่ชุมชนเองก็ต้องมีส่วนในการดูแลรับผิดชอบทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนโดยการถ่ายทอดบอกเล่าสิ่งที่ชุมชนของตนมีเพื่อหาแนวทางในการยกระดับการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนร่วมกันกับฝ่ายอุทยานฯ รวมถึงคอยแจ้งประเด็นที่เป็นปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด ในการพัฒนาให้ฝ่ายอุทยานแห่งชาติทราบเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาาร่วมกันต่อไปในอนาคต ดังนั้น การแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบในบริบทการท่องเที่ยวโดยชุมชน พบว่า ในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมบริเวณจุดชมวิวกายในชุมชน ยังไม่ได้รับความร่วมมือกันจากคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง

3. ในมิติของการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์ เช่น การร่วมกันจัดคิวรถรับ-ส่งระหว่างคนในชุมชนกับฝ่ายอุทยานฯ เพื่อรับ-ส่งนักท่องเที่ยวขึ้นภูมิลมเพื่อชมทุ่งนางพญาเสือโคร่ง โดยมีจุดรับ-ส่ง ทั้งหมด 3 จุด ได้แก่ อุทยานฯภูหินร่องกล้า ชุมชนบ้านร่องกล้า และกักทอนจังหวัดเลย โดยการบริหารจัดการด้านการจัดคิวรถนี้ในส่วนของเขตอุทยานฯ และชุมชนบ้านร่องกล้าจะมีการคิดค่าบริหารแบบเหมาจ่ายรอบละ 1,000 บาท คนขับจะได้ 700 บาท ส่วนผู้จัดคิวซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จากอุทยานฯ จะได้รวมกัน 300 บาท ดังนั้น การแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์ในบริบทการท่องเที่ยวโดยชุมชน พบว่า กลุ่มชุมชนบ้านร่องกล้าและอุทยานฯภูหินร่องกล้า มีรายได้เสริมจากการจัดคิวรถรับ-ส่งร่วมกัน

นอกจากนี้ ยังได้ข้อค้นพบใหม่ว่า ชุมชนบ้านร่องกล้ามีการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (Covid-19) และมีแนวโน้มการแบ่งสรรปันส่วนเทคโนโลยีเพื่อการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้าในอนาคตสูงขึ้น ดังนั้น องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ องค์ประกอบด้าน “การแบ่งสรรปันส่วนเทคโนโลยี” เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการเพิ่มศักยภาพการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านร่องกล้าให้มีความยั่งยืนต่อเนื่องไปได้ในอนาคต

3. ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากปรากฏการณ์เชิงพื้นที่ข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน บ้านร่องกล้ายังคงมีประเด็นที่เป็น ปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด ในการยกระดับการพัฒนา ที่สำคัญทั้งสิ้น 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ประเด็นการแบ่งสรรปันส่วนอำนาจ พบว่า กฎระเบียบที่กำหนดขึ้นจากคนในชุมชนเมื่อนำไปบังคับใช้ในกรณีที่มีผู้กระทำผิดกฎยังไม่สามารถทำการลงโทษด้วยการคิดค่าปรับได้เนื่องจากเกรงว่าจะไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวอีกทำได้เพียงการว่ากล่าวตักเตือนผู้กระทำผิดกฎระเบียบเท่านั้น จึงส่งผลทำให้บทลงโทษจากกฎระเบียบที่ชุมชนกำหนดขึ้นในปัจจุบันยังไม่เข้มแข็งพอ อาจส่งผลทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนไม่เกรงกลัวและทำการละเมิดกฎระเบียบของชุมชนได้ (2) ประเด็นการแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบ พบว่า ในส่วนของการร่วมกันฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติบริเวณจุดชมวิวกายในชุมชนหลังหมดเทศกาลท่องเที่ยวยังขาดความร่วมมือในการฟื้นฟูจากคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ส่งผลทำให้ทรัพยากรธรรมชาติบริเวณจุดชมวิวกายในชุมชนดูแลรักษาไว้ชีวิตชีวาและ (3) ประเด็นการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์ในบางประเด็น เช่น ประเด็นของการส่งต่อลูกค้าในการเข้าพักโฮมสเตย์พบว่า ขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างอุทยานแห่งชาติกับชุมชน ว่าเป็นเช่นไร กล่าวคือ หากมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ใกล้ชิดและคุ้นเคยกันย่อมทำให้การแบ่งสรรผลประโยชน์ในการส่งต่อลูกค้าให้เข้าพักระหว่างกันเป็นประจำ แต่หากมีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ห่างไกลกันย่อมทำให้การแบ่งสรรผลประโยชน์ในการส่งต่อลูกค้าเข้าพักระหว่างกันน้อย เป็นต้น

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบในการศึกษาภาคสนาม ผู้วิจัยในมุมมองของนักพัฒนาสังคมสังเคราะห์ได้ว่า การจัดการแบบร่วมมือกันระหว่างรัฐกับชุมชนในมิติการแบ่งสรรปันส่วนอำนาจเป็นเรื่องที่ยากที่สุด หากกฎระเบียบข้อบังคับไม่เอื้อให้ชุมชนสามารถดำเนินการได้ อย่างไรก็ตามจากกรณีศึกษา พบว่า อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้ากับชุมชนสามารถแบ่งสรรปันส่วนอำนาจร่วมกันได้ในการออกกฎกติกาของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว สอดคล้องกับ ระเบียบกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ว่าด้วยการเข้าไปในเขตอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2563 (Laws related to the Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation B.E. 2563, 2020) ในขณะที่มิติการแบ่งสรรปันส่วนความรับผิดชอบและผลประโยชน์เป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติกับชุมชนสามารถดำเนินการได้ง่ายกว่า หากชุมชนนั้นมีทุนทางสังคมที่สูงก็สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาและร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ได้ ซึ่ง Linden (2002) ได้แสดงความคิดเห็นว่าความร่วมมือนั้นมิใช่เพียงการวางแผนหรือการตัดสินใจร่วมกันเท่านั้น แต่ความร่วมมือยังหมายถึงรวมถึงการคิดร่วมกันขององค์การที่มากกว่าหนึ่งองค์การ นอกจากนี้จากการที่ชุมชนประสบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 (Covid-19) สามารถสะท้อนให้เห็นว่า ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในการนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพิ่มขึ้น เช่น ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในการใช้

เทคโนโลยีเพื่อสร้างความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ทางสังคมหรือเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการประสานงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ชุมชนควรเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการติดต่อสื่อสารและนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน
2. ภาวะเป็ยบของชุมชนที่ทางอุทยานฯ ให้อำนาจในการตั้งกฎระเบียบนั้น ชุมชนควรมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด

เอกสารอ้างอิง

- Berkes, F. (2002). Cross-scale institutional linkages: Perspective from the bottom up. In E. Ostrom, T. Dietz, N. Dolsak, P.C. Stern, S. Stonich, and E.U Weber. (Eds.), *The Drama of the Commons* (pp. 293-321). Washington, DC: National Academy.
- Berkes, F., George, P., and Preston, R. J. (1991). Co-management: the evolution in theory and practice of the joint administration of living resources. *Alternatives*, 18(2), 12-18.
- Bolanos, R. and Antonieta, M. (2014). *The role of community-based tourism in sustainable rural development: Case studies from ecuador* (Doctorat en Sostenibilitat). Barcelona: Universitat Politecnica de Catalunya.
- Department of Tourism. (2018). *Strategic Tourism Development Plan for Department of Tourism: Year 2018- 2021*. [Online]. Retrieved May 24, 2019, from: <https://www.dot.go.th/storage/กลุ่มแผน> (in Thai)
- Hall, L. S., and Richards, G. (2000). *Flying foxes: fruit and blossom bats of Australia*. Australia: UNSW Press.
- Jentoft, S., McCay, B. J., and Wilson, D. C. (1998). *The fisheries co-management experience accomplishments, challenges and prospects*. [Online]. Retrieved March 20, 2019, from: <https://books.google.co.th/books?id>
- Laws related to the Department of National Parks, Wildlife and Plant Conservation B.E. 2563. (2020). *Royal Thai Government Gazette*. Vol.138, Part 2 Special, pp. 31-33. (in Thai)
- Linden, R. (2002). A Framework of Collaborating. *The Public Manager*, 31(2), 3-6.
- Maxwell, J. A. (1996). *Qualitative research design: An interactive approach*. Thousand Oak, CA: Sage.
- Miles, M. B., and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage.
- National Park Act B.E. 2562 (2019). *Royal Thai Government Gazette*. Vol 136, Part 71 Special, p. 150-151. (in Thai)

- Nelson, F., and Agrawal, A. (2008). Patronage or participation? Community-based natural resource management reform in sub-Saharan Africa. *Development and Change*, 39(4), 557-585.
- Office of the Secretary of the National Strategy Board. (2018). *Thailand's National Strategy 2018-2037 (Summary Version)*. [Online]. Retrieved December 19, 2019, from: <https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2018/20181015-T-0002.pdf> (in Thai)
- Pampasit, R. (2019). *Tourist behavior and economic and social benefits of community tourism: a case study of the lower northern region (Research Project on Tourist Behavior and Socio-Economic Benefits of Community Tourism: Case Study, Lower Northern Region Under a comprehensive community tourism economy education project from social media to tourism communities)*. Phitsanulok: Faculty of Social Sciences, Naresuan University. (in Thai)
- Panyavuttrakul, W. (2019). Highland Sustainable Tourism Management: Phu Lom Lo Case Study and network area. *Journal of Liberal Arts, Ubon Ratchathani University*, 14(1), 151-197. (in Thai)
- Phitsanulok Hotnews. (2018). *Pin the boundary line of Ban Rong Kla to separate Phu Hin Rong Kla National Park to clear 830 rai*. [Online]. Retrieved April 24, 2022, from: <https://www.phitsanulokhotnews.com> (in Thai)
- Pojjana, P. (2003). *Community based tourism handbook*. Bangkok: Tourism for Life and Nature Project. (in Thai)
- Thavornvatanayong, C., Kutintara, U., and Sunthornhao, P. (2017). Partnership and bottom-up concept application for community forest management at the Sapanhin sub-district, NongMamong district, Chainat province. *Journal of Multidisciplinary in Social Sciences*, 13(1), 39-53. (in Thai)
- The World Bank. (1999). *Report from the international workshop on community-based natural resource management (CBNRM), Washington, DC, 10-14 May 1998*. [Online]. Retrieved March 20, 2019, from: [http://www.worldbank.org/wbi/conatrem/\(2003-02-14](http://www.worldbank.org/wbi/conatrem/(2003-02-14)
- UK Essays. (2018). *Characteristics that define community base tourism*. [Online]. Retrieved May 2, 2020, from: <https://www.ukessays.com/essays/tourism/characteristics-that-define-community-base-tourism-tourism-essay.php>

คำแนะนำในการเตรียมและการส่งต้นฉบับ

วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

กองบรรณาธิการ วารสารศรีปทุมปริทัศน์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีความยินดีที่จะรับบทความจากทุกท่าน เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ในวารสาร เพื่อความสะดวกในการพิจารณา จึงขอแนะนำแนวทางการเตรียมต้นฉบับและส่งต้นฉบับ ดังนี้

ประเภทของบทความ

1. **บทความวิจัย (Research Article)** หมายถึง งานเขียนที่นำเสนอผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

2. **บทความวิชาการ (Academic Article)** หมายถึง งานเขียนซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เป็นความรู้ใหม่หรือแนวคิดใหม่ กล่าวถึงความเป็นมา วัตถุประสงค์ มีการใช้แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ประกอบการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ และให้ข้อเสนอแนะ

3. **บทความปริทัศน์ (Review Article)** หมายถึง งานวิชาการที่ประเมินสถานะล่าสุดทางวิชาการ เฉพาะทางที่มีการศึกษาค้นคว้า มีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ ทั้งทางกว้างและทางลึกอย่างทันสมัย โดยให้ข้อวิพากษ์ที่ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่ควรศึกษาและพัฒนาต่อไป

4. **บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)** หมายถึง บทความที่วิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาสาระ คุณค่า และคุณภาพ ของหนังสือ บทความ หรือผลงานสิ่งประดิษฐ์ โดยใช้หลักวิชาและดุลพินิจที่เหมาะสม

องค์ประกอบของบทความ

1. บทความวิจัย (Research Article)

บทความวิจัย ประกอบด้วยชื่อเรื่อง บทคัดย่อ และเนื้อหาของบทความ โดยมีข้อมูลเรียงตามลำดับ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน สังกัด (ภาควิชา คณะ สถาบัน) และอีเมล ของผู้เขียนสำหรับติดต่อ ในส่วนบทคัดย่อต้องระบุถึงแบบแผนของการวิจัย วัตถุประสงค์ ประชากรและตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิจัย ความยาวไม่เกิน 250 คำ ในกรณีที่ต้นฉบับเป็นภาษาไทย ให้เขียนบทคัดย่อทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ระบุคำสำคัญของเรื่อง (Keywords) จำนวนไม่เกิน 5 คำ ในส่วนเนื้อหาของบทความ ให้เริ่มต้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการวิจัย (ถ้ามี) สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี) วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และกิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)

2. บทความวิชาการ (Academic Article)

บทความวิชาการ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง บทคัดย่อ และเนื้อหาของบทความ โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน สังกัด (ภาควิชา คณะ สถาบัน) และอีเมลของผู้นิพนธ์ สำหรับติดต่อ ในส่วนบทคัดย่อ ต้องระบุถึง วัตถุประสงค์ สาระสำคัญ สรุป และข้อเสนอแนะ โดยเนื้อหาในบทคัดย่อความยาวไม่เกิน 250 คำ ในกรณีที่ต้นฉบับ

เป็นภาษาไทย ให้เขียนบทคัดย่อทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ระบุคำสำคัญของเรื่อง (Keywords) จำนวนไม่เกิน 5 คำ ในส่วนเนื้อหาของบทความ ให้เริ่มต้นจากบทนำ ที่แสดงเหตุผลหรือที่มาของประเด็นที่ต้องการอธิบายหรือวิเคราะห์ ในส่วนของเนื้อหาสาระ จะเป็นการอธิบายหรือวิเคราะห์ประเด็นตามหลักวิชาการ โดยมีการสำรวจเอกสารหรืองานวิจัยเพื่อสนับสนุนจนสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ในประเด็นนั้นได้ อาจเป็นการนำความรู้จากแหล่งต่างๆ มาประมวลร้อยเรียงเพื่อวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยผู้เขียนสามารถแสดงทัศนะทางวิชาการของตนเองไว้อย่างชัดเจนด้วย ส่วนสุดท้ายจะเป็นส่วนสรุปและข้อเสนอแนะ มีการเขียนเอกสารอ้างอิงที่ครบถ้วนสมบูรณ์

3. บทความปริทัศน์ (Review Article)

บทความปริทัศน์ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน สังกัด (ภาควิชา คณะ สถาบัน) และอีเมลของผู้เขียน สำหรับติดต่อ บทความปริทัศน์เป็นการนำเสนอภาพรวมของเรื่องที่น่าสนใจ ในส่วนของเนื้อหาของบทความ ต้องมีบทนำ เพื่อกล่าวถึงความน่าสนใจของเรื่องที่น่าสนใจก่อนเข้าสู่เนื้อหาในแต่ละประเด็น และต้องมีบทสรุปเรื่องที่เสนอพร้อมข้อเสนอแนะจากผู้เขียนเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวสำหรับให้ผู้อ่านได้พิจารณาประเด็นที่น่าสนใจต่อไปผู้เขียนควรตรวจสอบเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทความที่นำเสนออย่างละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหาที่ใหม่ที่สุด ข้อมูลที่นำเสนอจะต้องไม่จำเพาะเจาะจงเฉพาะผู้อ่านที่อยู่ในสาขาของบทความเท่านั้น แต่ต้องนำเสนอข้อมูลที่ซึ่งผู้อ่านในสาขาอื่นสามารถเข้าใจได้

4. บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)

บทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน สังกัด (ภาควิชา คณะ สถาบัน) และอีเมลของผู้เขียน สำหรับติดต่อ ชื่อเรื่องของบทวิจารณ์หนังสือควรเรียกถึงความสนใจของผู้อ่านและสื่อความหมายได้ชัดเจน เช่น ตั้งชื่อตามชื่อหนังสือที่ต้องการวิจารณ์ ตั้งชื่อตามจุดมุ่งหมายของเรื่อง ตั้งชื่อด้วยการให้ประเด็น ขวนคิด ขวนสงสัย เป็นต้น ในส่วนบทนำ เป็นการเขียนนำเกี่ยวกับหนังสือที่จะวิจารณ์ ในส่วนเนื้อหา เป็นส่วนแสดงความคิดเห็นและรายละเอียด ในการวิจารณ์ โดยนำเสนอจุดเด่น และจุดบกพร่องของเรื่องอย่างมีหลักเกณฑ์และมีเหตุผล และส่วนสุดท้ายเป็นบทสรุป เป็นการเขียนสรุปความคิดเห็นทั้งหมดที่วิจารณ์และให้แง่คิด หรือข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน นอกจากนี้บทสรุปยังช่วยให้ผู้อ่านได้ทบทวน ประเด็นสำคัญของเรื่องและความคิดเห็นของผู้วิจารณ์ แม้ว่าผู้อ่านอาจจะไม่ได้อ่านบทวิจารณ์ทั้งบท แต่ได้อ่านบทสรุปก็สามารถทราบเรื่องของหนังสือที่นำมาวิจารณ์ รวมทั้งความคิดเห็นของผู้วิจารณ์ที่มีต่อหนังสือเรื่องนั้นได้

การเตรียมต้นฉบับ

1. ขนาดของบทความ: ควรจัดพิมพ์บทความด้วย Microsoft Word บนกระดาษขนาด A4 หน้าเดียว ประมาณ 26 บรรทัด ต่อ 1 หน้า แบบแนวตั้ง (Portrait) รูปแบบตัวอักษร (Font) ให้ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาดของตัวอักษร (Font size) เท่ากับ 16 และใส่เลขหน้าตั้งแต่ต้นจนจบบทความที่ด้านบนขวาของกระดาษ (ยกเว้นหน้าแรก) ความยาวของบทความไม่ควรเกิน 15 หน้า สำหรับการตั้งค่าหน้ากระดาษ (Page setup) และส่วนระยะขอบ (Margins) กำหนดดังนี้

ด้านบน (Top)	2.54 ซม.	ด้านล่าง (Bottom)	2.54 ซม.
ด้านซ้าย (Left)	2.54 ซม.	ด้านขวา (Right)	2.54 ซม.
หัวกระดาษ (Header)	1.25 ซม.	ท้ายกระดาษ (Footer)	1.25 ซม.

2. ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน และสังกัด (Title, Author's name, Author's affiliation): ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษจัดกึ่งกลาง ให้ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาดของตัวอักษร 18 ตัวหนา ส่วนชื่อ-นามสกุลผู้เขียน และสังกัด ให้เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ ชื่อผู้เขียนให้ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาดของตัวอักษร 16 ตัวหนา และไม่ต้องระบุค่านำหน้าชื่อ เช่น นาย นาง นางสาว ดร. ผศ. รศ. ศ. เป็นต้น ส่วนสังกัดให้ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาดของตัวอักษร 16 ตัวหนา ให้ระบุสาขาวิชา ภาควิชา คณะ สถาบัน หรือหน่วยงานที่สังกัด พร้อมอีเมลในการติดต่อ ทั้งนี้ กรณีมีผู้เขียนมากกว่า 1 คน ให้ระบุด้วยว่าใคร คือ ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)

3. บทคัดย่อ (Abstract): หัวข้อบทคัดย่อให้ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาดของตัวอักษร 18 ตัวหนา และขีดซ้าย ส่วนเนื้อความในบทคัดย่อและคำสำคัญให้ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาดของตัวอักษร 16 ตัวธรรมดา หากเป็นบทความภาษาไทยให้เขียนบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หากเป็นบทความภาษาอังกฤษ ให้เขียนบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ (หรืออาจมีบทคัดย่อภาษาไทยด้วยหรือไม่ก็ได้) ทั้งนี้ บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวมกันไม่ควรเกิน 1 หน้ากระดาษ A4 ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ มีความยาวประมาณ 250 คำ จะต้องพิมพ์คำสำคัญในบทคัดย่อภาษาไทย และพิมพ์ Keywords ในบทคัดย่อภาษาอังกฤษของบทความเรื่องนั้นด้วย จำนวนไม่เกิน 5 คำ

4. เนื้อหา (Content): หัวข้อให้ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาดของตัวอักษร 18 ตัวหนาและขีดซ้าย ส่วนเนื้อความในแต่ละหัวข้อให้ใช้ตัวอักษร TH Sarabun PSK ขนาดของตัวอักษร 16 ตัวธรรมดา

5. รูปภาพและตารางประกอบ: ควรมีภาพที่ชัดเจน ถ้าเป็นรูปถ่ายควรมีภาพถ่ายจริงแนบมาด้วย หากเป็นภาพที่คัดลอกมาจากแหล่งอื่นควรเขียนแหล่งอ้างอิงนั้นด้วยตามหลักวิชาการ กรณีรูปภาพให้ใช้คำว่า “ภาพที่” กรณีตารางให้ใช้คำว่า “ตารางที่”

6. เอกสารอ้างอิง (References): การเขียนอ้างอิงให้ใช้ระบบ APA โดยมีเงื่อนไขดังนี้

6.1 เอกสารที่นำมาอ้างอิงต้องมีไม่เกิน 20 รายการ และไม่ควรมีอายุเกิน 10 ปี ยกเว้นแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกิดขึ้นก่อน 10 ปีและในปัจจุบันยังมีผู้นำมาใช้ โอนุโลมให้นำมาใช้อ้างอิงได้

6.2 ให้จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และเรียงตามลำดับตัวอักษร

6.3 การอ้างอิงในเนื้อหา ใช้ระบบนามปี [นามสกุล, ปี หรือ นามสกุล (ปี)] และอ้างอิงโดยใช้นามสกุลภาษาอังกฤษเท่านั้น เช่น Yurarach (2017) หรือ (Yurarach, 2017) เป็นต้น ทั้งนี้ หากมีผู้เขียน 2 คน ให้ใส่นามสกุลทั้งสองคน เช่น Yurarach and Yoothanom (2017) หรือ (Yurarach and Yoothanom, 2017) หากมีผู้แต่งมากกว่า 2 คน ให้ใส่นามสกุลของผู้แต่งคนแรก และตามด้วย “et al.” เช่น Yurarach et al. (2017) หรือ (Yurarach et al., 2017) เป็นต้น

6.4 เอกสารอ้างอิงฉบับภาษาไทยต้องแปลเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด โดยมีแนวทางดังนี้

(1) ต้องแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษทุกรายการ โดยยังคงเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเดิมไว้ด้วย เขียนจัดเรียงคู่กัน โดยให้เอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษที่แปลขึ้นก่อนและตามด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทย และเติมคำว่า “(in Thai)” ต่อท้ายเอกสารอ้างอิงภาษาอังกฤษที่แปลจากภาษาไทย

(2) การเรียงลำดับเอกสารอ้างอิง กรณีเอกสารอ้างอิงที่แปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษให้เรียงลำดับตามตัวอักษรภาษาอังกฤษ และรายการเอกสารอ้างอิงทุกรายการ หากมีผู้เขียนไม่เกิน 6 คน ให้ใส่ชื่อให้ครบทุกคน แต่หากมีมากกว่า 6 คน ให้ใส่ชื่อทั้ง 6 คน หลังจากคนที่ 6 ให้ตามด้วย “และคณะ” หรือ “et al.”

ตัวอย่างการแปลเอกสารอ้างอิงภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างที่ 1 หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). *ชื่อหนังสือ*. พิมพ์ครั้งที่ (ถ้ามี).สถานที่พิมพ์ (เมือง): สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

Chantavanich, S. (2014). *Qualitative Research Methods*. 22nd ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)

สุภางค์ จันทวานิช. (2557). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่างที่ 2 วารสาร

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. *ชื่อวารสาร*, ปีที่ (ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Siriprakob, P. (2010). Autonomous Public Organization and Its Autonomy: A Preliminary Finding. *Sripatum Review of Humanities and Social Sciences*, 10(2), 63-77. (in Thai)

ปกรณ ศิริประกอบ. (2553). องค์การมหาชนกับความเป็นอิสระ: ข้อค้นพบเบื้องต้น. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 10(2), 63-77.

ตัวอย่างที่ 3 เว็บไซต์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อเรื่อง. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ วัน เดือน ปี, จาก: URL.

Wikipedia free encyclopedia. (2018). *Globalization*. [Online]. Retrieved May 23, 2018, from: <http://th.wikipedia.org/wiki/Globalization>. (in Thai)

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2561). *โลกาภิวัตน์* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2561, จาก: <http://th.wikipedia.org/wiki/Globalization>.

ตัวอย่างที่ 4 รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อบทความ. *รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ (ชื่อเอกสาร)*, วัน เดือน ปี สถานที่จัด, หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Sorntanong, M. (2018). Guidelines for Tourism Management by Identity and Community in the Cultural Tourism of Elephant's Village Pa-Nied Luang at Pranakorn Sri Ayutthaya Province. *The Proceedings of the 13th National and International Sripatum University Conference (SPUCON2018)*, 20 December 2018 at Sripatum University (Bangkhen Campus), 2112-2122. (in Thai)

มานะศิลป์ ศรีทงค์. (2561). “แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์และวิถีชุมชนในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในหมู่บ้านช้างเพนียดหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.” *รายงาน*

สืบเนื่องการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ครั้งที่ 13 ประจำปี
2561, วันที่ 20 ธันวาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2112-2122.

ตัวอย่างที่ 5 วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีพิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์, ชื่อมหาวิทยาลัย.

Boonlom, P. (2017). *A Survey of the Attitudes of Local Residents toward Phase 1 of the Proposed Special Economic Zone Development Plan for Klong Yai District, Trat Province*. Independent Study of the Degree of Master of Public Administration Program in Local Government. Chanthaburi: Rambhai Barni Rajabhat University. (in Thai)

ปกรณ บัญล้อม. (2560). *การขานรับนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประชาชน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด*. ภาคนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

7. บทความทุกเรื่องที่ต้องส่งให้กองบรรณาธิการพิจารณา ต้องไม่ได้รับการเผยแพร่ที่ใดมาก่อน หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาเผยแพร่ของวารสารอื่นๆ

8. การส่งต้นฉบับบทความ (Submission)

8.1 ส่งต้นฉบับบทความ (Manuscript) ที่จัดเตรียมตามคำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับและตามรูปแบบการอ้างอิงที่วารสารกำหนด (นามสกุล .docx และ .pdf) และส่งผ่านระบบ ThaiJo โดยให้ผู้เขียนเข้าไปลงทะเบียนและทำตามขั้นตอนของระบบ โดยสามารถเข้าไปดำเนินการได้ที่ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/spurhs>

8.2 กรณีที่บทความไม่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ ผู้เขียนไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าดำเนินการใดๆ แต่กรณีที่กองบรรณาธิการพิจารณาเบื้องต้นแล้วเห็นว่า ควรส่งผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer reviewers) จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและประเมินคุณภาพของบทความ ผู้เขียนจะต้องจ่ายค่าดำเนินการ (Operation fee) ในอัตรา 6,000 บาท ต่อ 1 บทความ โดยใช้วิธีการโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารและส่งสลิปเงินโอนมาที่กองบรรณาธิการวารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผ่านช่องทางอีเมล research@spu.ac.th หรือทางไปรษณีย์

(1) ชื่อบัญชีธนาคาร

ธนาคารกรุงเทพ สาขามหาวิทยาลัยศรีปทุม

ชื่อบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม ประเภทบัญชี ออมทรัพย์

เลขที่บัญชี 006-8-07686-8

(2) กองบรรณาธิการ วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่อยู่ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม

เลขที่ 2410/2 ถนนพหลโยธิน แขวงเสนานิคม เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2579-1111 ต่อ 1331, 1252, 1155 โทรสาร ต่อ 2187

นโยบายและเงื่อนไขในการพิจารณาบทความ (Editorial Policy)

1. บทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ต้องเป็นผลงานที่อยู่ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งตามวัตถุประสงค์ของวารสาร ได้แก่ (1) General Arts and Humanities (2) General Business, Management and Accounting และ (3) General Social Sciences

2. บทความที่ส่งมาต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่วารสารใดมาก่อนและต้องไม่อยู่ระหว่างการเสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น

3. บทความที่ส่งมาจะได้รับการประเมินคุณภาพเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการก่อน โดยจะพิจารณาถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวารสาร โดยการพิจารณาแยกเป็น 2 กรณี คือ

3.1 ในกรณีที่บทความไม่ผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ บรรณาธิการจะแจ้งปฏิเสธการรับตีพิมพ์บทความ (Reject) พร้อมเหตุผล ข้อเสนอแนะ หรือข้อสังเกตสั้นๆ ให้ผู้ส่งบทความได้รับทราบ ทั้งนี้ ผู้เขียนไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าดำเนินการใดๆ

3.2 ในกรณีที่บทความผ่านการพิจารณาเบื้องต้นจากกองบรรณาธิการ ผู้เขียนจะต้องจ่ายค่าดำเนินการ (Operation Fee) ในอัตรา 6,000 บาท ต่อ 1 บทความ และบรรณาธิการจะส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer reviewers) ในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของบทความก่อนลงตีพิมพ์ โดยผู้ประเมินไม่ทราบชื่อผู้แต่งและผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้ประเมินบทความ (Double-Blind Peer Review) ทั้งนี้ การจ่ายเงินค่าดำเนินการ ให้จ่ายผ่านระบบการโอนเข้าบัญชีธนาคารเท่านั้น

4. เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณากลับกรองบทความเรียบร้อยแล้ว กองบรรณาธิการจะพิจารณาว่าบทความนั้นๆ ควรได้ลงตีพิมพ์ (Accept) หรือควรส่งคืนให้ผู้เขียนแก้ไขเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง (Major/Minor Revision) หรือควรแจ้งปฏิเสธการลงตีพิมพ์ (Reject)

5. กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาและตัดสินใจตีพิมพ์บทความในวารสาร และจะไม่คืนเงินไม่ว่าในกรณีใดๆ

แบบฟอร์มส่งบทความเพื่อพิจารณานำลงวารสารศรีปทุมปริทัศน์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

ตำแหน่ง.....อาจารย์ประจำสาขาวิชา/ภาควิชา.....

คณะ.....มหาวิทยาลัย.....

ขอส่ง ( ) บทความวิจัย ( ) บทความวิชาการ

( ) บทความหนังสือ ( ) บทความปริทัศน์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจาก .....

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) .....

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) .....

คำสำคัญ (ภาษาไทย) .....

Keywords (ภาษาอังกฤษ) .....

ชื่อผู้เขียน (ภาษาไทย) .....

ชื่อผู้เขียน (ภาษาอังกฤษ) .....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้สะดวก ..... หมู่ที่..... ซอย.....

ถนน..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....

จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์.....

โทรศัพท์มือถือ..... โทรสาร..... E-mail.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความนี้

( ) เป็นผลงานของข้าพเจ้าแต่เพียงผู้เดียว

( ) เป็นผลงานของข้าพเจ้าและผู้ร่วมงานตามชื่อที่ระบุในบทความจริง

บทความนี้ไม่เคยลงตีพิมพ์ในวารสารใดมาก่อน และจะไม่นำไปเพื่อพิจารณาลงตีพิมพ์ในวารสารอื่นๆ อีก นับจากวันที่ข้าพเจ้าได้ส่งบทความฉบับนี้มายังกองบรรณาธิการวารสารศรีปทุมปริทัศน์

ลงนาม .....

(.....)

NATIONAL AND
INTERNATIONAL
SRIPATUM
UNIVERSITY
CONFERENCE
2023

วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ SRIPATUM REVIEW OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2565

บทความวิจัย

- 07** การพัฒนาสมรรถนะของผู้ประเมินภายนอกในศตวรรษที่ 21 ที่สนับสนุนต่อประสิทธิภาพการประเมินด้านการอาชีวศึกษาในประเทศไทย
: *อัญมณี วัฒนรัตน์, มุณเอนันต์ พันัยทรัพย์*
- 20** การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชนแบบร่วมมือกันในเขตอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า : กรณีศึกษา
ชุมชนบ้านร่องกล้า อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก
: *ศรียากานต์ พรหมคำ, รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์, ฐานิดา มุณเอนันต์, นพรัตน์ รัตนประทุม*
- 34** ทฤษฎีอิทธิพลโทรอาดิค : โมเดลความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นแอลกอฮอล์
ของพนักงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนในประเทศไทย
: *สุพิชญา มั่นคง, ธนาชาติ เราประเสริฐ*
- 46** อิทธิพลของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านสะดวกซื้อของพูนวิโรจน์คอนเนชั่น Y
และ เจนเนอเรชัน Z เขตกรุงเทพมหานคร
: *พัชรภา อินทพรต*
- 61** การศึกษาคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพจากอาหารและโภชนาการของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร
: *ญาตา อ่อนอิน, เบลวิทย์ เจียรจิตต์, ธนิกานต์ สุนสันภัย*
- 75** ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงครอบครัว : การวิเคราะห์องค์ประกอบและความสัมพันธ์
: *วิรยา มีสวัสดิกุล, ศิริพิชญ์ ดาบเพชร*
- 90** การวิเคราะห์ความคุ้มค่าและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการนวัตกรรมเพื่อการจัดการห่วงโซ่คุณค่า
ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม
: *วิมลรัตน์ ศรีรัตนกุล, ปาริชาติ ชำเรือง, ปิยะดา คัมภีรานนท์, วิรจิต อุตารสกุล*
- 101** พฤติกรรมการเรียนและประสิทธิภาพการสอนออนไลน์ในยุคความปกติใหม่
: *ยุวบุษ ภูลาดี, จิ๋ม ยืนนาน, นฤตม พิมพ์ศรี, ยุวดี อยู่สบาย*
- 115** Quality of Work Life Affecting Work Effectiveness Through Organizational Commitment :
A Case Study of Registered Nurse of Community Hospitals Under Public Health Ofce in Thailand
: *Chattawat Limpurapong, Laddaporn Kunkeaw, Worasit Wongadisai, Passakorn Ongarj*
- 129** การพัฒนาคุณภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอาหารไทยของชุมชน
ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองรองชายฝั่งทะเลตะวันออก
: *จิราบุษ โสกา, พรรณี สอนเพลง, ธัญชนก บุญเจือ, จันทรรจนา ศิริพันธ์วัฒนา, ธนพัฒน์ แสงรุ่งเรือง,
ไพรมลย์ บุญธรรม, ธีรบุษ ฉายศิริโชติ, บุษราคัม สีดาเหลือ*

ISSN 1513 - 7287

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/spurhs>

NATIONAL AND
INTERNATIONAL
SRIPATUM
UNIVERSITY
CONFERENCE
2023